

Hult 1:126 m. fl. Askims socken, Göteborgs kommun Särskild utredning

Louise Olsson Thorsberg och Kalle Thorsberg

Hult 1:126 m. fl.
Askims socken, Göteborgs kommun
Särskild utredning

Louise Olsson Thorsberg och Kalle Thorsberg

RIO GÖTEBORG
NATUR- OCH KULTURKOOPERATIV

**Hult 1:126 m. fl., Askims socken, Göteborgs kommun.
Särskild utredning**

Rapport 2014:4

© Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ 2014

Fastighet: Hult 1:126, Askims socken, Göteborgs kommun, Västra Götalands län

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-28363-2013

Belägenhet i SWEREF 99: Norr 6391414 m, Öst 316557 m

Höjd över havet: 5 - 20 meter

Beställare: Göteborgs stad - Fastighetskontoret

Projektnummer: 1347

Projektansvarig: Lillemor Olsson

Fältansvarig: Kalle Thorsberg

Övrig personal: Louise Olsson Thorsberg

För personalens meriter hänvisas till Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativs hemsida

Fältarbetstid: 2013-10-21 - 2013-10-22

Undersökningsområdets storlek: 36000 m²

Arkiv: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Grävning av undersökningsschakt.

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållen av beställaren

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ med data från FMIS och Lantmäteriet (medgivandeavtal © Lantmäteriet Dnr R50321710_140001)

Redigering och layout: Ingemar Bengtsson

Tryck: Nordbloms Trycksaker AB, Hamburgsund

Sökord: Hult, Askim socken, boplats, bronsålder, järnålder, metalltid

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Slakthusgatan 8a

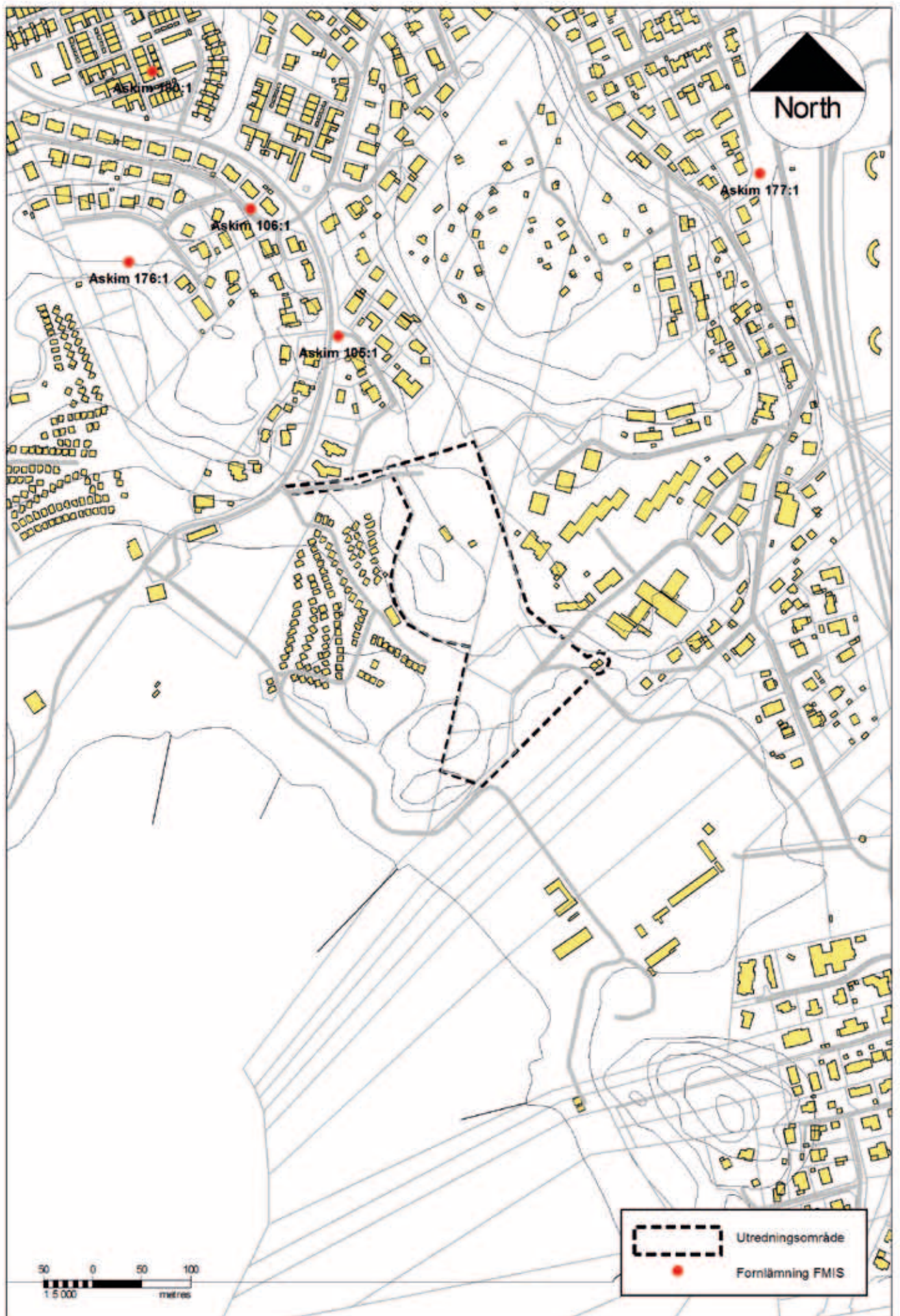
415 02 GÖTEBORG

www.riogbg.se

kontakt@riogbg.se

INNEHÅLL

Sammanfattning	5
Syfte	6
Metod	6
Utredningsområdet.....	6
Utredningsresultat	6
<i>Fynd</i>	8
Analysresultat	8
Tolkning	8
Antikvarisk bedömning	8
Källor	8
Bilagor	9
1. Schakt	

Figur 1. Översiktskarta i skala 1:5000.

Hult 1:126 m. fl.

Askims socken, Göteborgs kommun

Särskild utredning

Sammanfattning

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ genomförde under två dagar i oktober 2013 en särskild arkeologisk utredning inom fastigheten Hult 1:126 med flera i Askims socken, Göteborgs kommun. Utredningen föranleddes av detaljplanarbete för bostäder inom berörda fastigheter.

Inledningsvis inventerades utredningsområdet (fig 1 och 2) till fots i syfte att identifiera potentiella boplatzlägen, eventuella gravar i krönlägen samt övriga kulturhistoriska lämningar. Vid denna fältinventering identifierades ett antal möjliga boplatzlägen. Inga övriga synliga kulturhistoriska lämningar påträffades.

Efter den inledande inventeringen upptogs 26 schakt (bilaga 1 och fig 2) med grävmaskin och tre provgropar för hand. Sammanlagt undersöktes på detta sätt cirka 170 kvadratmeter.

I tre av schakten framkom anläggningar i form av en härd, en härdrest och tre sotfläckar. En mindre mängd slagen flinta påträffades i nio av schakten. I tre av dessa kunde flintans sönderdelning dateras till metalltid.

Schakten med fynd eller anläggningar är relativt jämnt spridda inom ett cirka 200 x 55 meter stort område, beläget 7 - 15 meter över havet, i utredningsområdets nordöstra del. Denna yta, objekt 1347:1, tolkas som ett boplatksområde.

Boplatser är att betrakta som fasta fornlämningar och kräver ytterligare antikvariska åtgärder om byggnationsplanerna kvarstår i anslutning till dessa.

Syfte

Den särskilda utredningen syftade till att klargöra huruvida tidigare okända fornlämningar återfanns inom planområdet. De påträffade lämningarnas fornlämningsstatus skulle även bedömas.

Metod

Inledningsvis inventerades området till fots, i syfte att identifiera möjliga boplatslägen, gravar och övriga kulturhistoriska lämningar. Därefter undersöktes de potentiella boplatslägena med maskinschakt och där så ej var möjligt grävdes provgropar för hand. Provgropar, schakt och påträffade anläggningar mättes in med RTK-GPS och beskrevs.

Fynd insamlades utifrån iakttagen lagerföljd och kontext. Flintmaterialet sorterades med stöd av Sorteringsschema för flinta (Andersson m. fl. 1978).

Utredningsområdet

Utredningsområdet är beläget i Hult, Askims socken, Göteborgs kommun. Den västra delen av utredningsområdet utgörs av berg i dagen, medan de östra delarna till största delen utgörs av skogsbeväxt mjukmark. I den norra delen finns ett mindre område som används som fotbollsplan. I sydöst består området av en lågt belägen och gräsplanterad lerslätt. Höjden över havet varierar inom området mellan 5 och 20 meter.

Stora delar av utredningsområdet har i sen tid använts som camping och genom omfattande markarbeten helt söndergrävts. De lågt liggande delarna i sydväst utgörs av en likaledes söndergrävd lermark.

Inom utredningsområdet (fig 1 och 2) fanns innan påbörjad utredning inga kända fornlämningar. De fornlämningar som är kända i närområdet utgörs av boplatser och fyndplatser (Askim 105, 106, 107, 108, 109, 110 och 176), en fornborg (Askim 2), en tomtning (Askim 165) och en fornlämningsliknande lämning (Askim 3).

Tidigare undersökningar

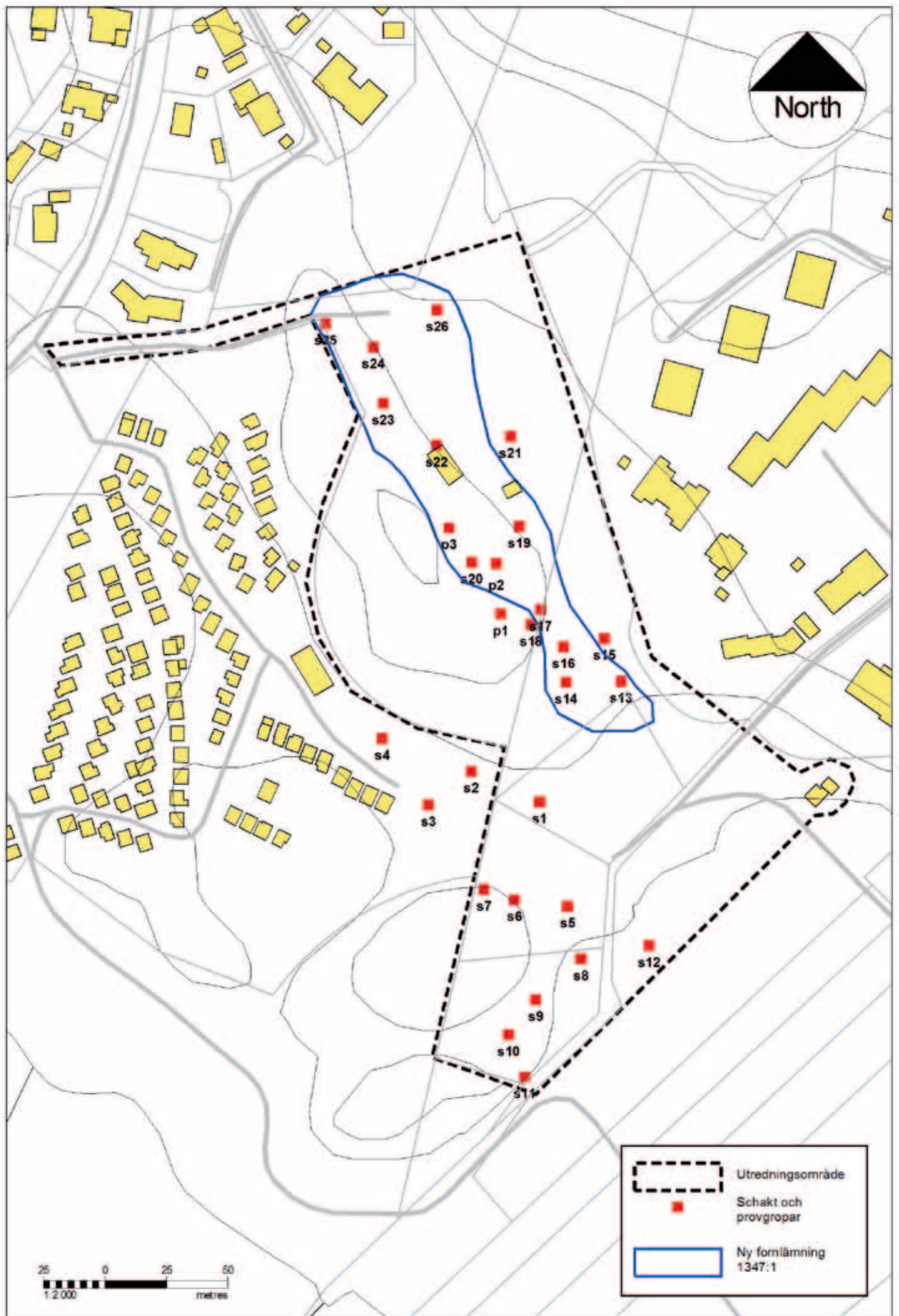
Inom utredningsområdet har inga arkeologiska undersökningar genomförts. I närområdet (fig 1 och 2) har fornlämningarna Askim 105 och 106 undersökts av Göteborgs Arkeologiska Museum på 1970-talet. Inom Askim 105 påträffades flinta vilken inte kunde dateras. Höjden över havet antyder dock en datering till neolitikum och framåt. Inom Askim 106 påträffades fynd och anläggningar som kunde dateras till mesolitikum, senneolitikum, bronsålder samt romersk järnålder/folkvandringstid.

Utredningsresultat

Boplatser

Vid inventeringen bedömdes att flera lägen var lämpliga för mer eller mindre tillfälliga boplatser. Dessa var belägna på avsatser eller relativt plan mark som inte förstörts genom sentida markarbeten.

Boplatslägena undersöktes med maskinschakt där så var möjligt, i övrigt med handgrävda provgropar. Sammanlagt 26 schakt (bilaga 1 och fig 2) grävdes med en total längd av 121 meter, vilket tillsammans med de tre provgroparna ger en yta av 170 kvadratmeter. På grund av ogynnsam väderlek i kombination med

Figur 2. Detaljkarta i skala 1:2000.

delvis låg precision på GPS-mätningar grävdes tre av schakten (S 2, S 3 och S 4) något utanför utredningsområdet. I 9 av schakten (S 12, S 14, S 16, S 19, S 20, S 22, S 23, S 25 och S 26) påträffades slagen flinta (8 avslag och 14 övrig slagen flinta) eller anläggningar (härd – S 23, härdrest – S 19 och tre sotfläckar - S20).

I tre av schakten (S 13, S 16 och S 19) kunde flintan genom sin sönderdelning dateras till metalltid. Schakten med fynd eller anläggningar är relativt jämnt spridda inom ett cirka 200 x 55 meter stort område, beläget 7 - 15 meter över havet, i utredningsområdets nordöstra del. Denna yta, objekt 1347:1, tolkas som ett boplatsområde.

Fynd

Slagen flinta påträffades i nio schakt (bilaga 1). Fyndmaterialet består uteslutande av sönderdelningsavfall (8 avslag och 14 övrigt slagen flinta). Av de relativt fåtaliga bitarna kunde flintans sönderdelning i tre schakt (S 13, S 16 och S 19) dateras till metalltid.

Analysresultat

Då inga medel anslagits för analyser har inga sådana genomförts i samband med den arkeologiska utredningen.

Tolkning

Ytan inom vilken fynd och anläggningar framkom i schakten har tolkats som ett boplatsområde. Höjden över havet gör att lokalen kan ha utnyttjats från bronsålder och framåt. Delar av den påträffade flintan daterar aktiviteter på platsen till metalltid.

Antikvarisk bedömning

Den nyupptäckta boplatsen har bedömts som en fast fornlämning.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i Lag om kulturminnen mm (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till Länsstyrelsen.

Källor

Litteratur

Andersson, Stina; Rex Svensson, Karin och Wigforss, Johan	1978	Sorteringsschema för flinta. I <i>FYND</i> rapporter 1978, red Kjerstin Cullberg, Berit Sandberg och Elizabeth Ståhl. Göteborgs Arkeologiska museum
---	------	---

Bilagor

Bilaga 1

Schakt – AU Hult

S 1 (1,4 x 5 m, 30 cm djupt, SÖ-NV).
0-0,30 Sandig morän.

Kommentar: Troligen sandtäkt. Omrört och igenfyllt med recent material som tegel, glas och asfalt.

S 2 (1,4 x 5 m, 60 cm djupt, Ö-V).
0-0,20 Sand.
0,20-0,60 Stenig morän. Stenar 0,1 – 0,8 m i diameter.

Kommentar: Fynd av tegel, glas och porslin.

S 3 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, Ö-V).
0-0,40 Sandig, siltig morän. Stenar 0,1 – 0,6 m i diameter.

S 4 (1,4 x 5 m, 20 cm djupt, Ö-V).
0-0,20 Sandig morän.

Kommentar: Fynd av tegel och porslin.

S 5 (1,4 x 4 m, 50 cm djupt, NNO-SSV).
0-0,50 Morän.

Kommentar: Omrört och omgrävt. Recenta fynd. Mellan 0,4 och 0,5 meters djup finns frigit.

S 6 (1,4 x 5 m, 30 cm djupt, N-S).
0-0,30 Sand med stenar upp till 0,8 m stora.

Kommentar: Schakt grävt uppe på berg. Asfalt nergrävd i sanden.

S 7 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, Ö-V).
0-0,40 Omrörd sand.

Kommentar: Schakt grävt på berg. Nergrävt skräp och isolering.

S 8 (1,4 x 3 m, 45 cm djupt, N-S).
0-0,45 Omrörd sand.

Kommentar: Omrört. Nergrävt skräp.

S 9 (1,4 x 5 m, 45 cm djupt, NÖ-SV).
0-0,45 Omrörd stenig, siltig sand.

Kommentar: Fynd av glas, porslin och frostsprängd flinta.

S 10 (1,4 x 4 m, 30 cm djupt, N-S).
0-0,30 Morän.

S 11 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, N-S).
0-0,40 Siltig sand.

Kommentar: Fynd av frostsprängd flinta.

S 12 (1,4 x 5 m, 30 cm djupt, Ö-V).
0-0,30 Omrörd siltig sand.

S 13 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, Ö-V).

0-0,15 Matjord.
0,15-0,40 Siltig sand.

Kommentar: Fynd i matjorden av porslin, tegel och fönsterglas. I sanden ett avslag av flinta avspaltat med metallhammare samt en övrigt slagen flinta. Flintans sönderdelning kan dateras till metalltid.

S 14 (1,4 x 4 m, 40 cm djupt, N-S).

0-0,05 Förna.
0,05-0,40 Siltig sand.

Kommentar: Fynd 20 cm ner i sanden av ett avslag av flinta samt tre övrigt slagen flinta.

S 15 (1,4 x 4 m, 30 cm djupt, N-S).

0-0,05 Förna.
0,05-0,30 Siltig sand.

Kommentar: Fynd av rödgods och glas ner till 30 cm i sanden.

S 16 (1,4 x 5 m, 30 cm djupt, Ö-V).

0-0,05 Förna.
0,05-0,30 Siltig sand.

Kommentar: Fynd i sanden av ett avslag av flinta och en övrigt slagen flinta, daterbara till metalltid på grund av flintans sönderdelning.

S 17 (1,4 x 5 m, 20 cm djupt, N-S).

0-0,20 Påfört grus och omrört.

Kommentar: Stört av kabelschakt.

S 18 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, Ö-V).

0-0,05 Förna.
0,05-0,40 Humös sand med stenar upp till 0,6 m stora. Omrört.

Kommentar: I sanden framkom rikligt med nergrävda sopor som porslin, tegel och glas.

S 19 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, Ö-V).

0-0,10 Förna.
0,10-0,40 Grusig, humös sand.

Kommentar: Fynd i sanden av två avslag och en övrig slagen flinta. Ett av avslagen är av glasig flinta samt slaget med metallhammare. Flintans sönderdelning kan dateras till metalltid. I sanden också en härdrest ca 0,8 x 0,6 m stor.

S 20 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, N-S).

0-0,40 Matjord.
0,40 Siltig sand.

Kommentar: I sanden kol och tre sotfläckar. Fynd av en övrig slagen flinta i matjorden och en bränd övrig slagen flinta i en sotfläck i sanden.

S 21 (1,4 x 5 m, 95 cm djupt, N-S).

0-0,60 Påförd lera.
0,60-0,90 Matjord.
0,90-0,95 Siltig sand.

Kommentar: Området som ligger i anslutning till en fotbollsplan har fyllts upp för att plana ut en sluttning. I fyllmassorna finns recenta fynd. I matjorden fynd av kakel, fönsterglas och porslin.

S 22 (1,4 x 5 m, 50 cm djupt, Ö-V).
0-0,30 Matjord
0,30-0,50 Siltig sand, delvis sotig.

Kommentar: Fynd av järnspikar och glas i matjorden. I sanden ett avslag och två övrig slagen flinta.

S 23 (1,4 x 5 m, 20 cm djupt, N-S).
0-0,05 Grässvål och förna.
0,05-0,20 Grusig, stenig morän.

Kommentar: I moränen påträffades en rund härd med diametern 0,40 meter. Fynd av ett avslag och tre övrig slagen flinta.

S 24 (1,4 x 3 m, 45 cm djupt, Ö-V).
0-0,05 Grässvål och förna.
0,05-0,45 Siltig sand. Grusig mot botten.

Kommentar: Fynd av glas i sanden.

S 25 (1,4 x 5 m, 40 cm djupt, N-S).
0-0,10 Förna.
0,10-0,40 Morän.

Kommentar: Fynd av ett avslag i moränen.

S 26 (1,4 x 4 m, 30 cm djupt, N-S).
0-0,05 Grässvål.
0,05-0,30 Siltig sand.

Kommentar: Fynd av en övrig slagen flinta i sanden.

Pg 1 (0,5 x 0,5 m, 40 cm djup).
0-0,05 Förna.
0,05-0,40 Humös sand med mycket rötter.

Kommentar: Fynd av glas i sanden.

Pg 2 (0,5 x 0,5 m, 40 cm djup).
0-0,10 Förna.
0,10-0,40 Humös sand.

Pg 3 (0,5 x 0,5 m, 30 cm djup).
0-0,10 Förna.
0,10-0,30 Siltig sand / berg.

Kommentar: Grävd ner till 30 cm under markytan där berget inte blottats.

RIO GÖTEBORG

NATUR- OCH KULTURKOOPERATIV

Rapport 2014:4